

Editorial Nordidactica 2021:3

**Anders Stig Christensen og Heidi Eskelund
Knudsen**

Nordidactica

- Journal of Humanities and Social Science Education

2021:3

Nordidactica – Journal of Humanities and Social Science Education

Nordidactica 2021:3

ISSN 2000-9879

The online version of this paper can be found at: www.kau.se/nordidactica

Editorial Nordidactica 2021:3

Anders Stig Christensen og Heidi Eskelund Knudsen, redaktører

Dette nummer spænder bredt: fra en diskussion af den nye læreplan for samfundsfag i Norge, Svenske historielæreres syn på kundskab, hvordan kristendom præsenteres i lærebøger i Sverige, religionsbegrebet i historiske styredokumenter for undervisningen, ligeledes i Sverige, samt en kritisk kommentar til den reviderede kursplan for religionskundskab i Sverige.

Dette nummer indeholder en historiedidaktisk, en samfundsfagsdidaktisk og tre religionsdidaktiske artikler.

I artiklen *Historielärares syn på historisk kunskap och undervisning om historiebruk* undersøger Henrik Åström Elmersjö, Umeå Universitet, hvorvidt svenske gymnasielæreres udsagn om syn på historiebrug som del af historieundervisningen kan kædes sammen med deres kundskabssyn i historie i øvrigt. Metodisk tager undersøgelsen afsæt i kvalitativ indholdsanalyse og datagrundlaget udgøres af 375 gymnasielæreres besvarelser af en spørgeskemaundersøgelse, hvor særligt lærernes fritekstsvar står centralt i analysen. Ved hjælp af tre historieteoretiske genrepositioner (rekonstruktionisme, konstruktionisme, dekonstruktionisme) identificerer Elmersjö sammenhænge mellem lærernes udsagn om historiebrug som aspekt af historieundervisning og epistemologiske opfattelser af historie som fag/disciplin i øvrigt. Artiklens ærinde er bl.a. at bruge det konkrete fokus på lærernes udsagn om historiebrug som afsæt for undersøgelse af hvilke epistemiske antagelser historielærerne resonerer fagligt ud fra.

I artiklen *Formalistisk obskurantisme? Forsøk på dechiffring av læreplanen i samfunnsfag* giver Kari-Mette Walmann Hidle og Ove Skarpenes en karakteristik af den nye læreplan for samfundsfag i Norge. Forfatterne undersøger forholdet mellem kompetencemål, kerneelementer og de tværfaglige temaer, som det er formuleret i læreplansmaterialet for 8.-10. klasse. I deres analyser viser forfatterne at der i det digitale støtteværktøj, der skulle være en hjælp til lærere med at skabe sammenhæng ikke er en logisk sammenhæng i den måde de forskellige elementer (f.eks. kerneelementer og kompetencemål) sættes sammen, og dermed bliver det en udfordring for lærer at skulle afkode det samlede læreplansmateriale.

Johan Liljestrand, David Carlsson og Peder Thalén fra Högskolen i Gävle og Mälardalens högskola undersøger i artiklen *Moderniserad kristendom i läroböcker för högstadiet* hvorledes kristendommen fremstår i lærebøger for religion i 7.-9- klasse i Sverige. Gennem analyser af ti undervisningsbøger publiceret mellem 2011 og 2014 argumenterer forfatterne for at lærebøgerne præsenterer en moderniseret og liberal kristendom. Lærebøgernes indhold sættes i forhold til samfundsudviklingen hvor Sverige beskrives som et post-kirkeligt samfund, og forfatterne argumenterer for at skolen og dens religionsundervisning kan opfattes som en instans for post-kirkelig socialisering.

I artiklen "*Religion*" i *folkskolans styrdokument – ett bidrag till religionsbegreppets didaktiska historia* undersøger Johan Wikström fra Uppsala Universitet, begrebet 'religion' i styredokumenter for skolen i Sverige fra 1842 til 1955. Analysen er med et begrebshistorisk udgangspunkt, men bruger også begreber fra Biesta til at undersøge religionsbegrebets didaktiske historie; hvilken rolle spiller religion i forhold til socialisation, subjektivering og kvalifikation? Forfatteren viser at kristendommen spille en særlig, men også foranderlig rolle i forhold til religionsbegrebet i den undersøgte periode. Fra en tilstand hvor religion=kristendom, til en hierakisering, hvor kristendommen er den vigtigste religion blandt flere.

Olof Franck fra Göteborgs Universitet bringer diskussionen af religion op til nutiden igen med en kommenterende artikel om den læreplan (kursplan) for religionskundskab, der kommer til at være gældende fra efteråret 2022. Læreplanen analyseres ved begreber fra dannelse (bildning) og kundskabsforståelse. Franck skelner mellem to positioner hvor den ene nærmer sig religionskundskaben endimensionelt rettet imod informative og kognitiv kundskab og en anden, der flerdimensionelt forbinder kundskab om eksistentielle dimensioner med en mangfoldighed af møder med hvordan mennesker tænker om, udtrykker og gestalter mening. Ligesom Liljestrand i sin artikel kobler Franck religionsfagets udvikling med samfundsudviklingen, hvor han taler om et post-sekulært samfund.

Samlet set viser artiklerne i dette nummer af Nordidactica at de fag, der repræsenteres i tidsskriftet er i en stadig udvikling og at diskussionen af deres indhold og berettigelse til stadighed er relevant og fascinerende. Ydermere viser Francks artikel om den svenske læreplan i religionskundskab og Hidle m.fl.s artikel om den norske læreplan i samfundsfag at den måde læreplaner udfærdiges på og deres forhold til kundskabsindhold og dannelsesbegreber er en i høj grad uafsluttet diskussion – og at der er et stort behov for at beslutningstagere holder hovedet koldt når der formuleres løsninger, så disse ikke kommer til at modarbejde de formulerede mål om at forenkle og læreplaner og på bedste vis understøtte læreres professionelle arbejde med at undervise og drive skole.